

Příloha 3

Jestliže...

Jestliže dítě nemůže mluvit, budeme se zajímat o náhradní komunikaci...

Jestliže dítě nemůže chodit, budeme přemýšlet, jak odstranit bariéry pro jeho vozík...

Jestliže si dítě nedokáže věci zapamatovat, můžeme navrhnout systém mnemotechnických pomůcek nebo barevných symbolů a obrázků, které by mu to usnadnily...

Jestliže dítě neumí mluvit, naučíme se znakovou řeč...

Jestliže se dítě neumí chovat v sociální skupině, budeme mu svým chováním vytvářet model toho, co je vlídnost, sebekázeň a láska...

Jestliže dítě nedokáže sedět v klidu a tiše pracovat, budeme zařazovat takové učební činnosti, které dávají větší prostor pro pohyb...

Jestliže dítě nedokáže bez pomoci používat záchod, zařídíme věci tak, abychom mu mohli pomoci...

Jestliže dítě dokáže učiteli poděkovat nebo se na něj třeba jen usmát, jakými dalšími požadavky bychom měli ještě podmiňovat jeho zařazení do naší třídy?

Neexistují nepřekonatelné bariéry – existují jen dveře, které jsme se nepokusili otevřít...

(ČERMÁKOVÁ, M.: *Nebojme se integrace*. Milada Přikrylová Plus, 2006)